

**Een archeologisch bureau-onderzoek en
inventariserend veldonderzoek door
middel van boringen op het terrein aan
de Valkenburgstraat 13 en 15-17 te
Meliskerke, gemeente Veere (Z.)**

W.J.F. Thijs & A.J. Wullink

ARC-Rapporten 2008-147

Geldermalsen
24 februari 2011
ISSN 1574-6887

Colofon

Een archeologisch bureau-onderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van boringen op het terrein aan de Valkenburgstraat 13 en 15-17 te Meliskerke, gemeente Veere (Z.)

ARC-Rapporten 2008-147
ARC-Projectcode 2008/285

Tekst

W.J.F. Thijs

Afbeeldingen

W.J.F. Thijs

Redactie

N. van Malssen

Status

definitieve versie

Autorisatie — A. Ufkes

Uitgegeven door

ARC bv

Postbus 41018

9701 CA Groningen

ISSN 1574-6887

Geldermalsen, 24 februari 2011

Een recente lijst van de ARC-Rapporten is te vinden op www.arcbv.nl

---

Projectgegevens

Projectnaam	Meliskerke, Valkenburgstraat 13 en 15-17
Projectcode	2008/285
Archisnummer BO en IVO	31064
Projectleider	drs. A.J. Wullink
Contact	0345-620102, W.Thijs@arcbv.nl
Opdrachtgever	Dhr. Wisse, Valkenburgstraat 15, 4365 AB Meliskerke, 0118-561329
Bevoegd gezag	Walcherse Archeologische Dienst
Contact	Dhr. B. Meijlink, Postbus 70, 4330 AB Middelburg, 0118 678803 / 0652552925

Locatiegegevens

Toponiem	Valkenburgstaat
Plaats	Meliskerke
Gemeente	Veere
Provincie	Zeeland
Kaartblad	48A
RD-coördinaten	NW: 24.827/393.533 NO: 24.940/393.546 ZO: 24.930/393.513 ZW: 24.862/393.494
Oppervlakte	4.000 m ²

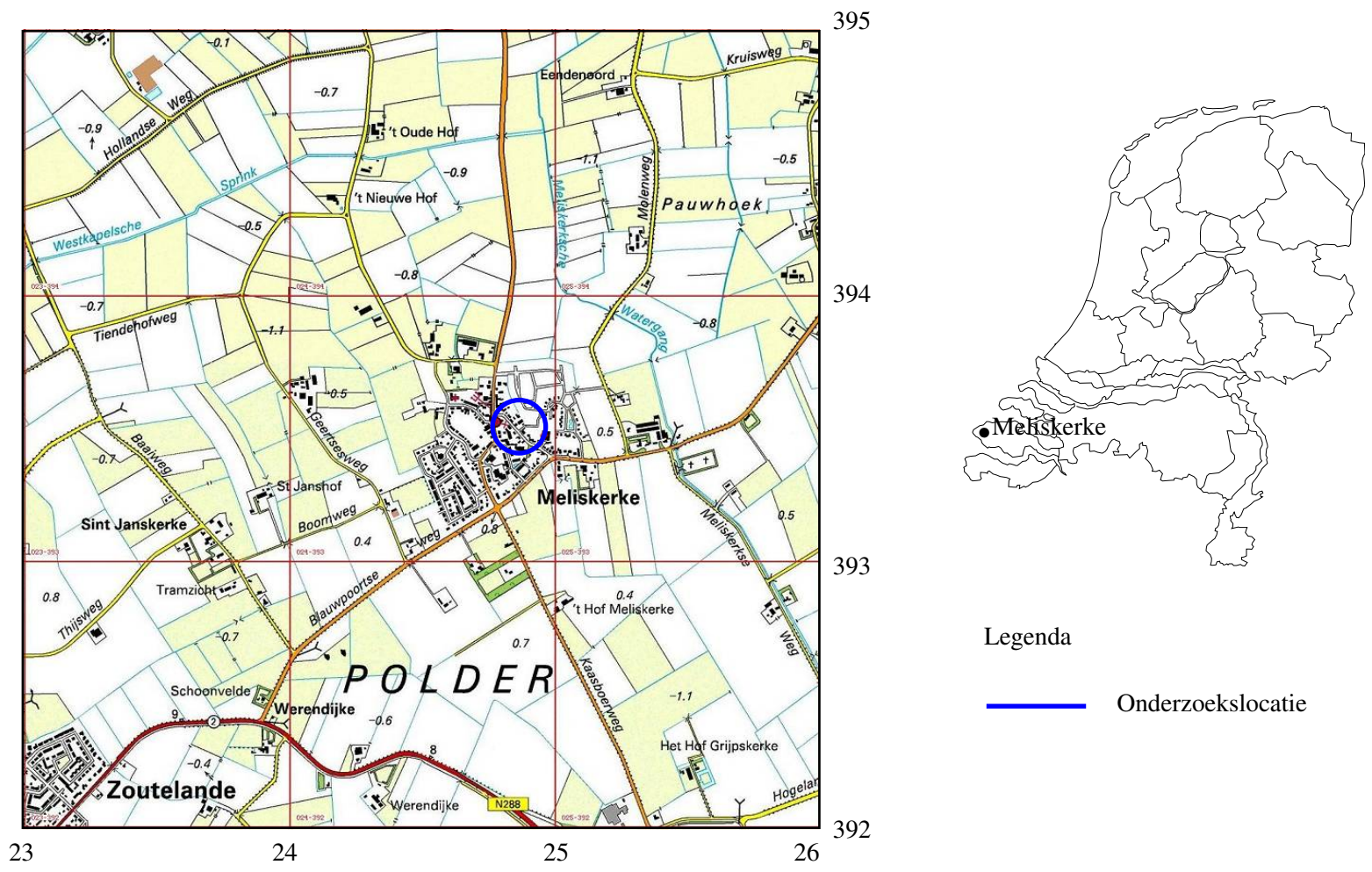
Beschrijving onderzoekslocatie

Geologie	Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Walcheren
Geomorfologie	Bebouwing, getijdeninversierug
Bodem	Bebouwing, kalkrijke poldervaaggrond
Historische situatie	De locatie ligt in de historische kern van Meliskerke. Deze kern is mogelijk al in de Vroege Middeleeuwen bewoond geweest en benoemd als archeologisch monument van hoge waarde (monumentnummer 13426).
Archeologische verwachting	De locatie ligt op een getijdeninversierug. Deze is gedateerd op 250 – 600 jaar n. Chr. Hierdoor zijn vondsten te verwachten uit de periode Vroege Middeleeuwen en Late Middeleeuwen en in mindere mate Romeinse Tijd. De vondsten zijn door de ligging op een getijdeninversierug te verwachten direct onder de bouwvoor.

Abbeelding 1. Topografische kaart van de onderzoekslocatie (omcirkeld) en omgeving, voorzien van RD-coördinaten. Bron: Topografische Dienst Nederland.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

In opdracht van dhr. Wisse heeft Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) een archeologisch bureau-onderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van boringen uitgevoerd op de locaties Valkenburgstraat 13, 15 en 17 te Meliskerke, gemeente Veere. Aanleiding tot dit onderzoek vormt de voorgenomen nieuwbouw van een woonhuis op het perceel Valkenburgstraat 13. Omdat in de toekomst mogelijk ook nieuwbouw gaat plaatsvinden op het perceel Valkenburgstraat 15-17, is dit terrein in onderhavig onderzoek ook onderzocht. Bij de bouw van het woonhuis zullen op delen van de locatie bodemversturende werkzaamheden plaatsvinden, die mogelijk een bedreiging vormen voor het archeologisch bodemarchief. Conform de op 1 september 2007 in werking getreden Wet op de archeologische monumentenzorg dient de locatie eerst te worden onderzocht op de aanwezigheid van archeologische waarden. Het bureau-onderzoek is uitgevoerd door ir. W.J.F. Thijs. Het veldwerk is op 23 september 2008 uitgevoerd door ir. W.J.F. Thijs. Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de eisen die gesteld worden in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.1).¹

1.2 Ligging en beschrijving van de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie ligt ten oosten van de Valkenburgstraat en beslaat de twee kadastrale percelen gemeente Mariekerke, sectie E, nummers 96 en 643 (respectievelijk Valkenburgstraat 13 en 15-17). Op het perceel Valkenburgstraat 13 zijn een voormalige woning en een schuurtje aanwezig. Het woonhuis op de locatie is recentelijk gesloopt. De funderingen en (een deel van) het slooppuin zijn nog op de locatie aanwezig. Ten zuiden van het voormalige huis is de onderzoekslocatie verhard met tegels (oprit). Het overige terreindeel is onverhard en ligt braak. Op het perceel Valkenburgstraat 15-17 is een boerderij aanwezig met meerder opstallen. Het zuidelijk deel van de onderzoekslocatie ten zuiden van de boerderij is in gebruik als siertuin met terras en moestuin. De oostelijke helft van de onderzoekslocatie is in gebruik als akker. Op de akker worden uien, aardappels en sierplanten geteeld. Op de noordelijke grens van deze akker is een aarden wal aanwezig van circa 1,5 m hoog. Op het perceel Valkenburgstraat 13 is met het blote oog weinig reliëf waar te nemen. Het terrein helt zeer licht in oostelijk richting. Het perceel Valkenburgstraat 15-17 loopt echter wel sterk af in oostelijke richting. Het achterterrein ligt circa 0,5 m lager dan het deel langs de Valkenburgstraat. Ook helt de Valkenburgstraat zelf in zuidelijk richting. Het reliëf wordt veroorzaakt door het hogere deel van het dorp (terp) waarop de kerk het centrale element vormt. De onderzoekslocatie heeft een oppervlak van 4.000 m². De percelen Valkenburgstraat 13 en 15-17 hebben respectievelijk een oppervlakte van circa 220 m² en 3.800 m².

¹De inhoud van de KNA kan worden geraadpleegd op www.sikb.nl.

1.3 Overzicht van de geplande werkzaamheden

Op het perceel Valkenburgstraat 13 zal in de nabije toekomst een nieuwe woning worden gebouwd. Op afbeeldingen 11, 12 en 13 staat de geplande situatie weergegeven. De woning zal ten dele worden gebouwd ter plaatse van de bestaande bebouwing. De woning zal niet worden onderkelderd. Voor het perceel Valkenburgstraat 15-17 zijn nog geen plannen bekend.

1.4 Doel van het onderzoek

1.4.1 Bureau-onderzoek

Doel van het archeologisch bureau-onderzoek is het aan de hand van bekende gegevens opstellen van een specifiek archeologisch verwachtingsmodel voor de onderzoekslocaties. Om tot dit verwachtingsmodel te komen wordt gekeken naar de huidige situatie, de historische situatie en bekende archeologische en aardwetenschappelijke waarden. Hierbij wordt ook gekeken naar eventuele bodemverstoringen die in het (recente) verleden hebben plaatsgevonden.

1.4.2 Inventariserend veldonderzoek

Het inventariserend veldonderzoek (IVO) dient ertoe het voorgestelde verwachtingsmodel te verifiëren dan wel aan te vullen. Het IVO verloopt in drie stappen: verkennend, karterend en waarderend. Het verkennende onderzoek richt zich op de bodemopbouw en mogelijke bodemverstoringen, die de archeologische trefkans kunnen beïnvloeden. Het karterende onderzoek stelt vast of er archeologische waarden aanwezig zijn en het waarderende onderzoek bepaalt de waarde van eventueel aanwezige archeologie. Het hier beschreven IVO is uitgevoerd als verkennend booronderzoek. Naast een booronderzoek is, voor zover mogelijk, ook een oppervlaktekartering uitgevoerd.

1.5 Werkwijze

1.5.1 Bureau-onderzoek

Een beschrijving van de huidige situatie en de effecten van de geplande bodemingrepen op het bodemarchief wordt gegeven aan de hand van topografisch kaartmateriaal, gegevens van milieukundig onderzoek, gegevens en plannen van de opdrachtgever, luchtfoto's en, indien van toepassing, informatie van omwonenden. Voor een beschrijving van de historische situatie wordt gebruik gemaakt van historisch-topografisch kaartmateriaal. Voor gebieden gelegen buiten de centra van oude steden beperkt dit kaartmateriaal zich meestal tot de 19e en 20e eeuw, te beginnen bij de kadastrale kaart van 1832 (www.watwaswaar.nl). Naast dit

kaartmateriaal wordt ook gebruik gemaakt van de website van KennisInfrastructuur Cultuur-Historie (KICH; www.kich.nl), waar onder andere informatie is te vinden over de ontginningsgeschiedenis en verkavelingsveranderingen. Verder is gebruik gemaakt van de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Zeeland. Voor de bekende aardwetenschappelijke waarden wordt gebruik gemaakt van geologische, geomorfologische en bodemkundige kaarten. Voor de archeologische waarden wordt gebruik gemaakt van Archis, de online archeologische database van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM), de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) en de Archeologische Monumenten Kaart (AMK), alsmede van informatie over eerder gedaan onderzoek en archeologische waarnemingen.

1.5.2 Inventariserend veldonderzoek

Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd als een verkennend booronderzoek. Dit onderzoek moet inzicht geven in de bodemopbouw van het plangebied en mogelijke bodemverstoringen. Met dit doel zijn zeven boringen geplaatst tot minimaal 300 cm –mv. Conform de strategie waren slechts drie boringen noodzakelijk. Er is echter voor gekozen meer boringen te plaatsen om een beter beeld te krijgen van de bodemopbouw op de onderzoekslocatie. Op het perceel Valkenburgstraat 13 zijn extra boringen gezet omdat hier op korte termijn een woning gebouwd gaat worden. Op dit perceel kon op het deel langs de Valkenburgstraat niet worden geboord door de aanwezigheid van de funderingen van de voormalige woning. Voor het boren is gebruik gemaakt van een edelmanboor met een diameter van 7 cm en een guts van 3 cm. De boorkernen zijn zorgvuldig uitgelegd, waarbij de opeenvolgende bodemlagen precies konden worden beschreven en opgemeten. De boringen zijn beschreven volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (ASB).

2 Resultaten bureau-onderzoek

2.1 Bekende aardwetenschappelijke waarden

Meliskerke ligt in het westelijke deel van het Zeeuwse eiland Walcheren. De oorsprong van de onderzoekslocatie ligt in het Pleistoceen. Aan het eind van het Pleistoceen (ca. 10.000 jaar geleden) lagen op de onderzoekslocatie een serie dekzandruggen behorend tot de Formatie van Boxtel. Door de stijging van de zeespiegel ligt de top van deze afzettingen heden ten dagen op circa 8 m -mv. Gedurende het Holoceen kwam het gebied door de stijgende zeespiegel weer onder invloed te staan van mariene processen. In het Zeeuwse getijdengebied vormde zich tussen 5000 en 4500 jaar geleden een groot waddengebied met talloze getijdengeulen. Dit gebied werd langzaam afgesloten door een zich ontwikkelende rij strandwallen ter hoogte van de huidige kustlijn. Rond 4000 jaar BP waren de strandwallen volledig gesloten en trad verzoeting van het waddengebied op, waardoor veenvorming kon optreden. De Zeeuwse delta veranderde langzaam in een aaneengesloten veengebied met hoogveenkussen.

Aan de weelderige veengroei in zuidwest Nederland kwam in de Romeinse Tijd een einde. In de Romeinse Tijd vond er op het veen bewoning plaats. Door natuurlijke drainage door de Schelde en ontginning trad aanzienlijke bodemdaling op, waardoor de zee omstreeks 300 n. Chr. weer het land binnen kon dringen. Grote delen van het veen werden weggeslagen en er ontstond opnieuw een waddengebied met een uitgebreid getijdengeulensysteem. De bewoning beperkte zich tot de hogere delen van het landschap waar het veen niet was weggeslagen. Ook waren de hoger opgeslibte kreekruigen belangrijke vestigingsplaatsen. Rond 1200 was het grootste gedeelte van Zeeland bedijkt en was de mariene invloed beperkt tot de zeegaten (De Mulder et al. 2003, Berendsen 2004).

De onderzoekslocatie valt onder het zogenaamde Oudland. Het Oudland bestaat uit gebieden, die na het eind van jaartelling niet meer zijn aangetast door erosie. In het Oudland komen wel nog kreken voor uit latere transgressiefasen. Het Oudland is een gebied waar de oude, met zand opgevulde geulen hoog in het landschap liggen. De gebieden rond de kreekruigen bestaan uit veen- en klei-op-veengebieden. In het landschap is reliëfinversie opgetreden. De van oorsprong lager gelegen kreken zijn door differentiële klink hoger in het landschap komen te liggen dan de omliggende geklonken veengebieden (Berendsen 2005). Volgens de geomorfologische kaart ligt de onderzoekslocatie op zo'n getijde-inversierug (3K33) (afb. 2). Deze kreekrug is gedateerd aan de hand van een eerder gedaan archeologisch onderzoek door Archeomedia BV (zie bijlage 2). In dit onderzoek wordt de kreekrug gedateerd op 250 - 600 jaar n. Chr. Buiten de getijde-inversierug liggen welvingen in plaatselijk gemoerde en geëgaliseerde getij-afzettingen (3L27). Op het centrale deel van de getij-inversierug ligt een getij-kreekbedding (2R13).

Op de bodemkaart in Archis is de onderzoekslocatie niet gekarteerd en weergegeven als bebouwing (B). Gezien de ligging op een getijdeninversierug is het waarschijnlijk dat op de locatie kalkrijke poldervaaggronden (Mn35A) worden aangetroffen (afb. 3). Volgens Pleijter & Van Wallenburg (1994) worden op de kreekrug

van Meliskerke kalkrijke lichte kleigronden aangetroffen. Direct onder de bouwvoor wordt een matig zware klei aangetroffen met 30 - 40% lutum. Buiten de getijdeninversierug komt op de bodemkaart de samengestelde eenheid geëgaliseerde en verwerkte zeekleigronden met plaatselijk veen binnen 120 cm (Aem8). Deze gronden zijn ontstaan door vervening en vergraving en egalisatie na de oorlogsinundatie en watersnoodramp van 1953. Hierdoor is maar weinig van het oorspronkelijke bodempatroon zichtbaar (Pleijter & Van Wallenburg 1994). Op de historische Bodemkaart van Walcheren uit 1947 valt de onderzoekslocatie onder de eenheid MMr4 (Bennema & Van der Meer 1947). Deze eenheid bestaat uit kalkhoudende jongere kreekruggronden met een lichtzavelige bovengrond (zie afb. 4). De afzettingen op de locatie behoren tot de Formatie van Naaldwijk en kunnen worden ingedeeld bij het Laagpakket van Walcheren (De Mulder et al. 2003).

2.2 Bekende archeologische waarden

De onderzoekslocatie heeft door de ligging op de getijdeninversierug van Westkapelle-Meliskerke-Grijpskerke volgens de IKAW (afb. 5) een hoge archeologische trefkans. Volgens de historisch-geografische kaart van de provincie Zeeland heeft de locatie eveneens een hoge trefkans.² Het westelijk deel van de onderzoekslocatie bevindt zich in de historische kern van Meliskerke. Deze kern is aangemerkt als archeologisch monument van hoge archeologische waarde met monumentnummer 13426 (zie bijlage 3). Het achterterrein van het perceel Valkenburgstraat 15-17 valt buiten het archeologisch monument. In de omgeving zijn in Archis drie archeologische waarnemingen bekend (zie bijlage 2).³ De vliedberg wordt gedateert in de Late Middeleeuwen en is in het verleden afgegraven (waarnemingsnummer 19830). Ook waarnemingsnummer 31530 betreft een afgegraven vliedberg. Deze vliedberg is in 1890 afgegraven en dateert uit de Vroege Middeleeuwen. Beide objecten zijn niet meer aanwezig. In 2002 zijn bij een archeologische begeleiding enkele waarnemingen gedaan. Deze waarnemingen zijn door de sterk gefragmenteerde aard van het monstermateriaal gedateerd in de Late Middeleeuwen tot Nieuwe Tijd (waarnemingsnummer 403475). In 2008 is op het perceel Valkenburgstraat 9 een verkennend booronderzoek uitgevoerd (Thijs & Wullink 2008). In dit onderzoek zijn grijsbakkende aardewerkfragmenten aangetroffen uit de 13e–14e eeuw n. Chr. Ook zijn er aardewerkfragmenten aangetroffen uit de 16–17e en 19e–20e eeuw n. Chr. Hiernaast zijn botfragmenten, sintels en metaal aangetroffen. De vondsten worden gerelateerd aan het voorkomen van een terp op de locatie. De onderzoekslocatie vormt mogelijk een deel van de terp waarop ook de kerk van Meliskerke is gebouwd.

²<http://www.zeeland.nl/chw>.

³Eén van deze waarnemingen betreft een verwijzing naar een boek over Vluchtbergen in Walcheren van de Man uit 1888. Er wordt hier dan ook geen materiaalvondst vermeld.

2.3 Historische situatie

Meliskerke is een klein dorp in het westen van Walcheren. In de oude documenten heet Meliskerke ook wel Meilofskerca, Mei(n)lofskerke, Meloskerke en Meyloefskerke. In een oorkonde van de bisschop van Utrecht uit 1251 komen we de naam voor het eerst tegen. Meliskerke werd in de 13e eeuw ook wel Hugen-Boydens-Ambacht genoemd (Van der Aa 1839–1851). Aan de hoofdstraat staat een kerk met toren uit ca. 1400. Van oudsher is de landbouw een belangrijk bestaansmiddel voor de dorpsbewoners. Een paar oude Zeeuwse boerderijen herinneren hier aan (www.veere.nl). De Valkenburgstraat is een van de historische straten in Meliskerke en vormde in vroeger tijden reeds de doorgaande weg in oostelijke richting. Op een kaart uit 1650 is te zien dat op de onderzoekslocatie reeds bebouwing aanwezig is (zie afb. 6). Ook op een kaart uit circa 1750 is bebouwing aanwezig op de onderzoekslocatie. De oriëntatie van de bebouwing op de kaart is echter anders dan de huidige bebouwing. De bebouwing staat met de kopse kant naar de Valkenburgstraat (zie afb. 7). Op de historische kadasterkaart uit 1832 (afb. 8) is op de onderzoekslocatie geen bebouwing meer aanwezig. Klaarblijkelijk is de in 1750 aanwezige bebouwing gesloopt. Op de kaart uit 1900 (afb. 9) is op de onderzoekslocatie wel weer bebouwing aanwezig.

2.4 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

De onderzoekslocatie ligt op een getijde-inversierug (kreekrug) uit de periode 250 - 600 jaar n. Chr. Deze kreekrug is vanaf circa 600 n. Chr. geschikt voor bewoning. In de omgeving is een aantal waarnemingen bekend. Alleen de waarneming ten noorden van de onderzoekslocatie uit het onderzoek op de Valkenburgstraat 9 is bruikbaar voor datering. Gezien de vondsten is Meliskerke waarschijnlijk vanaf minimaal de 13e eeuw bewoond geweest. In het onderzoek is een terpophogingspakket aangetoond. Mogelijk is op de onderzoekslocatie ook sprake van een op-hogingspakket. Nabij de locatie zijn twee vliedbergen bekend uit de Vroege tot Late Middeleeuwen. Hieruit blijkt dat al in de Vroege Middeleeuwen bewoning aanwezig was op de kreekrug. Vooralsnog wordt dan ook uitgegaan van een hoge verwachtingswaarde voor archeologische resten uit de periode Vroege Middeleeuwen tot heden. Door de ligging op een getijdeninversierug kunnen eventuele vondsten worden verwacht direct onder bouwvoor. Door de relatief lage grondwaterstand zullen waarschijnlijk alleen anorganische resten (aardewerk en metaal) bewaard zijn gebleven. Ook kunnen fosfaatvlekken worden verwacht. Organische resten zijn waarschijnlijk geoxideerd.

3 Resultaten inventariserend veldonderzoek

3.1 Verkennend booronderzoek

De locatie van de boorpunten wordt weergegeven in afbeelding 10. De resultaten van het onderzoek zijn weergegeven in bijlage 1. Op de onderzoekslocatie is in alle boringen een antropogeen ophogingspakket aangetroffen dat kan worden toegeschreven aan de kerkterp die net ten noordwesten van de onderzoekslocatie ligt. Het ophogingspakket bestaat uit donker bruingrijze zwak tot sterk zandige klei. In het ophogingspakket zijn voornamelijk baksteenfragmenten aangetroffen, maar ook aardewerk (klein fragment roodbakkerend geglazuurd aardewerk in boring 2) en leisteen (boring 1). Onder en in het ophogingspakket komen lokaal (boringen 1, 3 en 7) fosfaatvlekken voor. De dikte van het ophogingspakket neemt af in zuidelijke en oostelijke richting en varieert tussen 0,55 - 2,6 meter. De kleur van het ophogingspakket verloopt van donker bruingrijs naar in de diepte steeds grijzer materiaal. Opmerkelijk is het voorkomen van baksteen in boringen 1, 3 en 7, ver beneden het ophogingspakket, op een diepte beneden 2,5 m –mv. Mogelijk is dit baksteen naar beneden gezakt in ongerijpt kleiig materiaal. Beneden het ophogingspakket bestaat de bodemopbouw uit sterk siltige tot uiterst siltige klei. Vanaf een diepte rond 2,5 m –mv komen in deze klei zandlagen voor. Deze zandlagen worden naar beneden toe steeds dikker. Op een diepte van 3,5 m –mv gaan de kleilagen met zand zeer geleidelijk over naar zand met dunne kleilaagjes. De onder het ophogingspakket liggende sedimenten bestaan uit kreekrugafzettingen. Op de gehele locatie is een historisch ophogingspakket aanwezig. Op basis van de waarneming van aardewerk uit de 11e-13e eeuw in dit pakket net ten noorden van de onderzoekslocatie kan worden geconcludeerd dat het ophogingspakket waarschijnlijk dateert uit de Late Middeleeuwen. In het ophogingspakket zijn mogelijk archeologische resten en/of sporen aanwezig. De originele bodem (poldervaaggronden) is volledig opgenomen in het ophogingspakket.

4 Conclusies

Voor de locatie is een bureau-onderzoek en inventariserend booronderzoek uitgevoerd. De onderzoekslocatie ligt op een kreek-inversierug uit de periode 250 - 600 n. Chr. Op de locatie wordt een pakket lichte zavel- tot lichte kleiafzettingen aangetroffen op onverstoorde, zeer sterk gelaagde kreekafzettingen. Op de onderzoekslocatie wordt tot een diepte van maximaal 2,5 m –mv archeologisch materiaal aangetroffen. Het overgrote deel van de aangetroffen archeologische indicatoren bestaat uit baksteen, maar er zijn ook leisteen- en aardewerkfragmenten en fosfaatvlekken aangetroffen. Het merendeel van de vondsten is gedaan in of net onder het historisch ophogingspakket. De grote hoeveelheid archeologische resten bevestigt de status als archeologisch monument van hoge archeologische waarde als benoemd in de Archeologische Monumenten Kaart (AMK). Conform de KNA zou gestreefd moeten worden naar behoud *in situ*.

Aangezien op het perceel Valkenburgstraat 13 op korte termijn een woning gebouwd gaat worden, waarbij geheid gaat worden, kan de archeologische vindplaats waarschijnlijk niet *in situ* worden behouden. Daarom moet op de onderzoekslocatie een vervolgonderzoek worden uitgevoerd om de aanwezige archeologische resten te waarderen. In opdracht van het bevoegd gezag, in de persoon van dhr. Meijlink van de Walcherse Archeologische Dienst, is gekozen voor een vervolgonderzoek in de vorm van een archeologische begeleiding van de graafactiviteiten ter plaatse van de nieuw te bouwen woning. Indien bij deze archeologische begeleiding behoudenswaardige archeologische waarden worden aangetroffen moet alsnog worden overgegaan op een beperkte archeologische opgraving. Voor de archeologische begeleiding moet een programma van eisen (PvE) worden opgesteld dat moet worden goedgekeurd door de Walcherse Archeologische Dienst.

Ook op het perceel Valkenburgstraat 15-17 is het ophogingspakket met archeologische resten aangetroffen. Op het terreindeel dat buiten het monumentterrein ligt is het historische ophogingspakket eveneens aangetroffen. Indien op het perceel graafwerkzaamheden gaan plaatsvinden waarbij verstoring optreedt van de archeologische waarden, dient ook op dit perceel een vervolgonderzoek plaats te vinden. De aard en omvang van het vervolgonderzoek dient te worden afgestemd met het bevoegd gezag, de Walcherse Archeologische Dienst. Hierbij moet rekening gehouden worden met op de mate van de bodemverstoringen. Het vervolgonderzoek kan beperkt blijven tot de plaatsen waar daadwerkelijk gegraven gaat worden.

5 Aanbeveling

Op de locatie is een grote hoeveelheid archeologisch materiaal aangetroffen. Dit bevestigt de status als monument van hoge archeologische waarde. De vindplaats kan waarschijnlijk niet *in situ* kan worden behouden. In overleg met dhr. Meijlink van de Walcherse Archeologische Dienst wordt aanbevolen om de sloopwerkzaamheden van de oude fundering en de graafwerkzaamheden voor de nieuwe woning op het perceel Valkenburgstraat 13 archeologisch te begeleiden. Uitgangspunt is dat ten behoeve van de nieuwbouw de ondergrondse funderingen van de voormalige bouw op het perceel Valkenburgstraat 13 integraal zullen worden gesloopt en dat tegelijkertijd een bouwkuil voor het woonhuis zal worden uitgegraven. De sloop van de ondergrondse funderingen en het uitgraven van de bouwkuil dient onder een archeologische begeleiding te gebeuren, omdat op deze locatie naast de recentere funderingen ook funderingsresten en andersoortige sporen en structuren van oudere bewoning, teruggaand tot de Middeleeuwen, worden verwacht.

De archeologische begeleiding wordt in eerste instantie ingezet met hetzelfde doel als het proces inventariserend veldonderzoek - proefsleuven (IVO-P). Dit doel is het aanvullen en toetsen van het verwachtingsmodel, dat gebaseerd is op het bureau-onderzoek. Volgens de KNA kan in het geval van ingrepen in gebieden in stads- of dorpscentra, waar de waarden door opstallen pas door sloop toegankelijk worden, gekozen worden voor deze wijze van onderzoek. Een eveneens belangrijk argument om voor begeleiding van de graafwerkzaamheden in plaats van voorafgaand proefsleuvenonderzoek en opgraving te kiezen, is dat voor de initiatiefnemer de lasten van het archeologisch onderzoek in tijd en geld op deze manier meer in verhouding staan tot het gehele bouwplan.

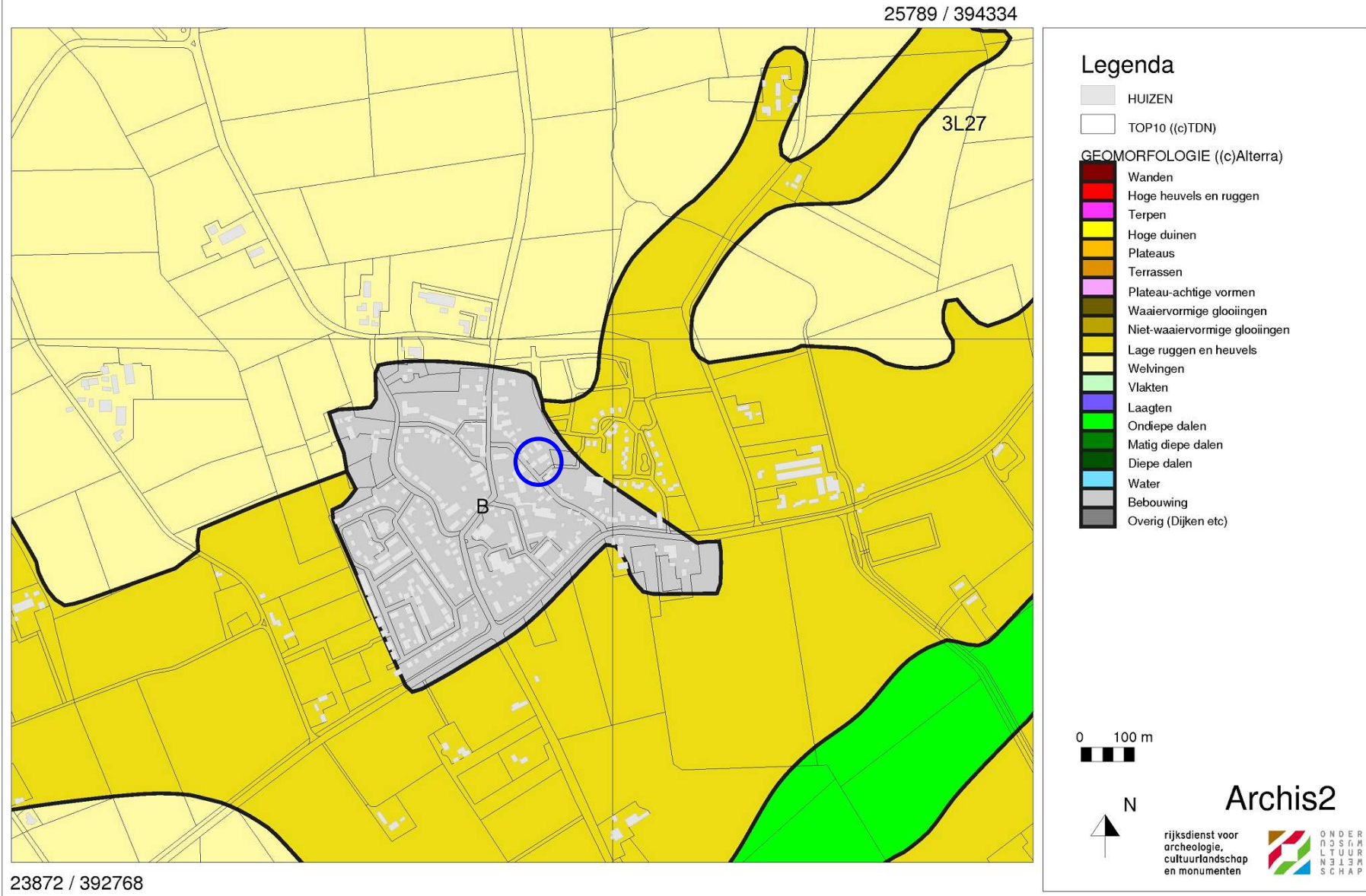
Indien tijdens de archeologische begeleiding van het uitgraven van de bouwkuil op meerdere plaatsen behoudenswaardige archeologie wordt aangetoond, moet de archeologische begeleiding op deze locaties vervolgd worden volgens het protocol opgraving (zie KNA 3.1). De civiele uitvoerder moet de archeologen in staat stellen op deze locaties de nodige waarnemingen en documentatiewerkzaamheden te verrichten. Voorafgaand aan de archeologische begeleiding moet een programma van eisen worden opgesteld dat middels een collegebesluit moet worden goedgekeurd door het college van B en W van de gemeente, die zich hierin laat adviseren door de deskundig adviseur. Aangezien een dergelijke procedure de nodige tijd vergt, moet het Programma van Eisen geruime tijd voor de verstrekking van de bouwvergunning aan de deskundig adviseur ter toetsing voorgelegd worden.

Indien op het perceel Valkenburgstraat 15-17 ontwikkelingen gaan plaatsvinden waarbij graafwerkzaamheden plaatsvinden, wordt aanbevolen om in contact te treden met de Walcherse Archeologische Dienst om te bekijken of een archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk is.

Literatuur

- Aa, A.J. van der, 1839–1851. *Aardrijkskundig woordenboek der Nederlanden, bijeengebragt door A.J. van der Aa, onder medewerking van eenige Vaderlandsche Geleerden*. Gorinchem.
- Bennema, J. & K. van der Meer, 1947. *Bodemkaart van Walcheren, schaal 1 : 16667*. Wageningen (Stichting voor Bodemkartering, Wageningen).
- Berendsen, H.J.A., 2004. *De vorming van het land*. Assen (Fysische geografie van Nederland). Vierde, geheel herziene druk.
- Berendsen, H.J.A., 2005. *Landschappelijk Nederland. De fysisch-geografische regio's*. Assen.
- Brandt, R.W. et al. (red.), 1992. *ARCHIS. Archeologisch Basis Register, versie 1.0*. Amersfoort.
- Mulder, E.F.J. de et al., 2003. *De ondergrond van Nederland*. Groningen/Houten.
- Pleijter, G. & C. van Wallenburg, 1994. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij de kaartbladen 42 West en 42 Oost Zierikzee, 47 / 48 Cadzand / Middelburg*. Wageningen.
- Thijs, W.J.F. & A.J. Wullink, 2008. *Een archeologisch bureau-onderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van boringen op de locatie Valkenburgstraat 9 te Meliskerke, gemeente Veere (Z.L.)*. Geldermalsen (ARC-Rapporten 2008-19).

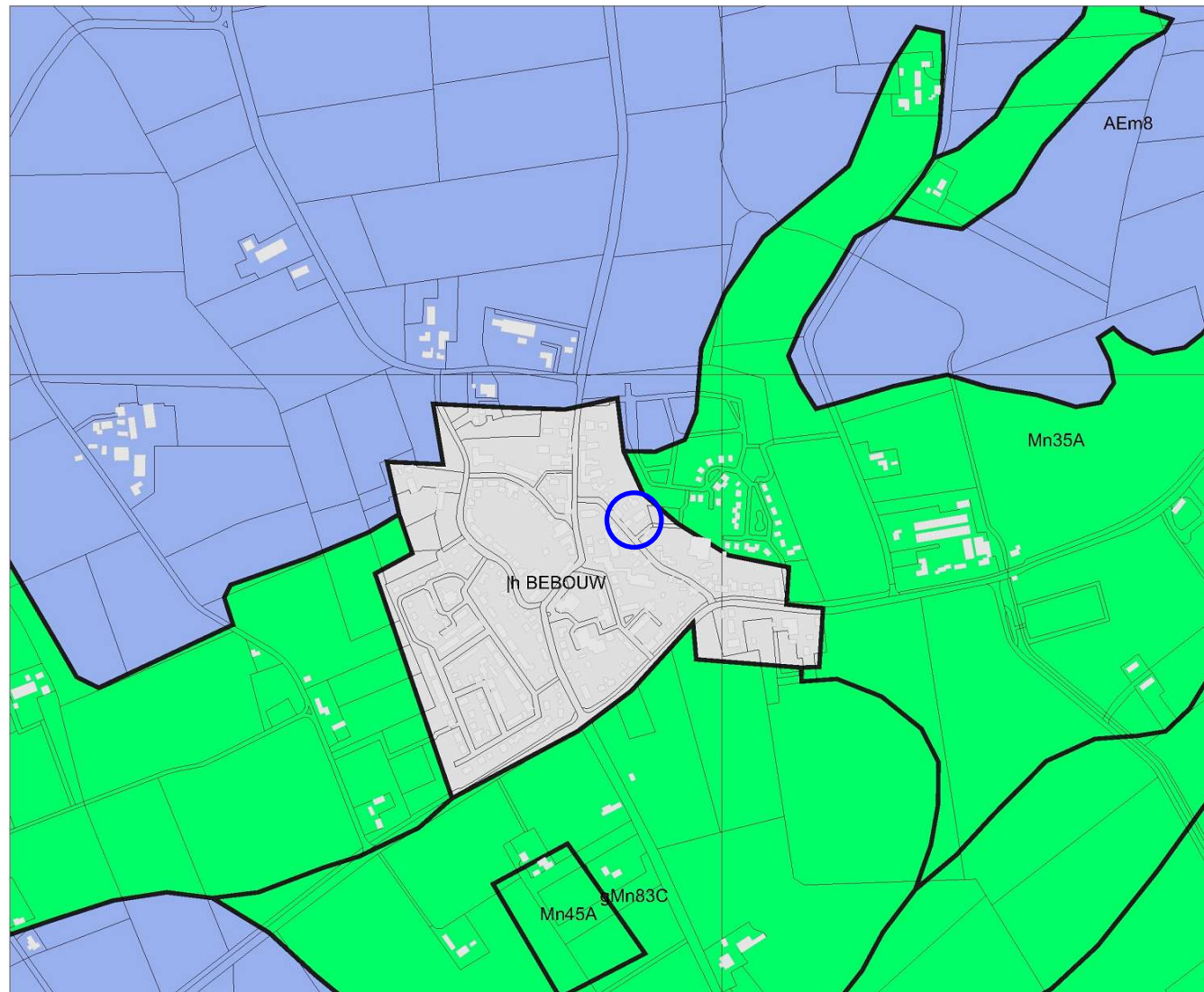
25-01-2008

Afbeelding 2. Geomorfologische kaart van de onderzoekslocatie (blauw omcirkeld) en omgeving. Bron: Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM)/Archis II.

25-01-2008

25789 / 394334

Legenda

- HUIZEN
- TOP10 ((c)TDN)
- BODEM ((c)Alterra)**
  - Associaties
  - Brikgronden
  - Bebouwing
  - Dijk, bovenlandstrook
  - Dicke eerdgronden
  - Fluviale afz ouder pleistoceen
  - Groeve, gegraven, mijnstort
  - Kalksteenverweringsgronden
  - Oude rivierkleigronden
  - Overige oude kleigronden
  - Ondiepe keileemgronden
  - Leemgronden
  - Zeekleigronden
  - Mariene afz ouder pleistoceen
  - Niet-gerijpte minerale gronden
  - Oude bewoningsplaatsen
  - Rivierkleigronden
  - Kalk lutumarme gronden
  - Veengronden
  - Moerige gronden
  - Water, moeras
  - Podzolgronden
  - Kalkloze zandgronden
  - Kalkhoudende zandgronden

0 100 m

Archis2

rijksdienst voor
archeologie,
cultuurlandschap
en monumenten

23872 / 392768

Afbeelding 3. Bodemkaart van de onderzoekslocatie (blauw omcirkeld) en omgeving. Bron: Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM)/Archis II.

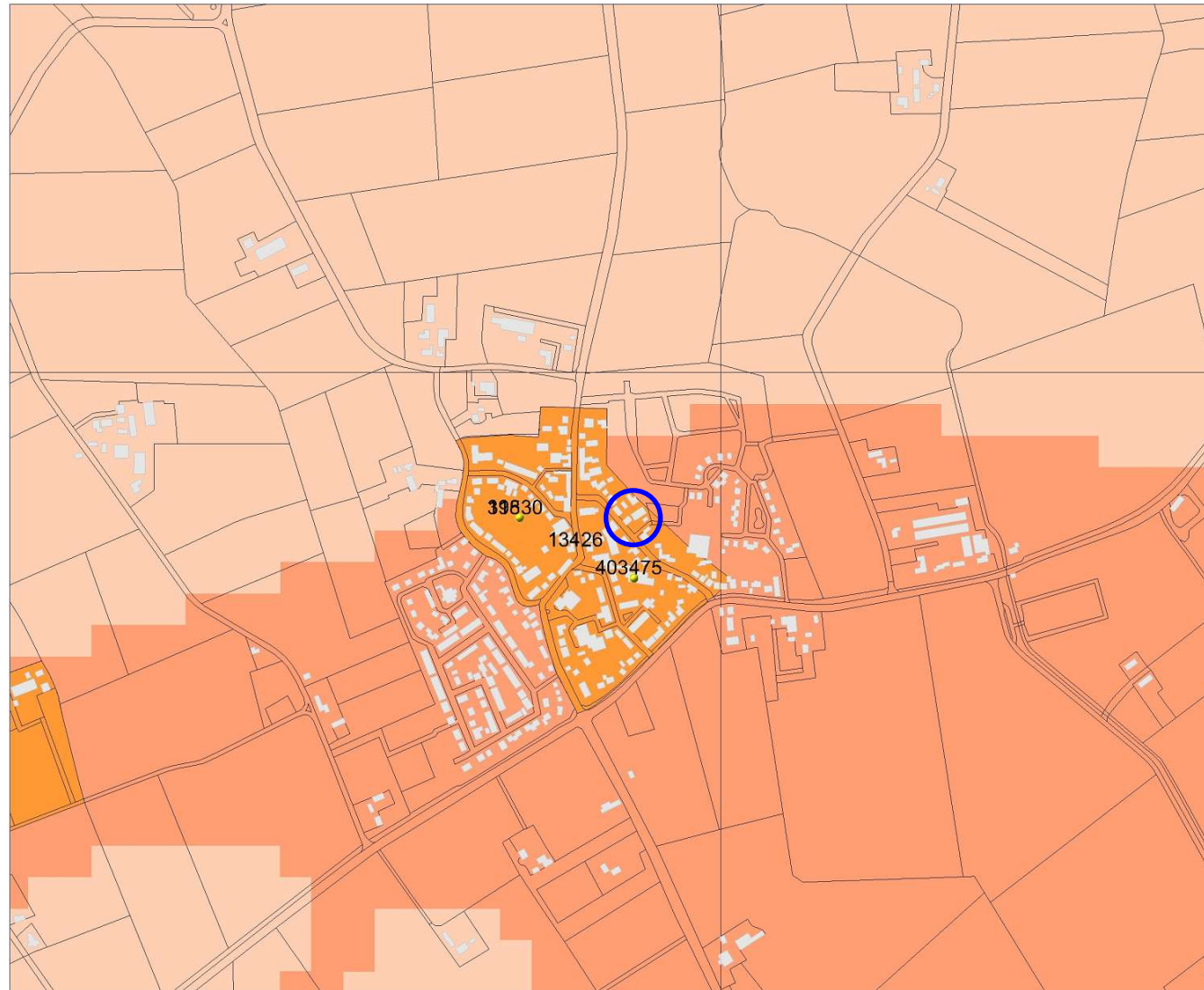

Afbeelding 4. Bodemkaart uit 1947 van de onderzoekslocatie (blauw omlijnd) en omgeving. Bron: Bennema en van der Meer, 1947.

25-01-2008

25789 / 394334

Legenda

- WAARNEMINGEN
  - HUIZEN
  - TOP10 ((e)TDN)
- MONUMENTEN**
- archeologische betekenis
  - archeologische waarde
  - hoge archeologische waarde
  - zeer hoge archeologische waarde
  - zeer hoge arch waarde, beschermd
- IKAW**
- zeer lage trefkans
  - lage trefkans
  - middelhoge trefkans
  - hoge trefkans
  - lage trefkans (water)
  - middelhoge trefkans (water)
  - hoge trefkans (water)
  - water
  - niet gekarteerd

0 100 m

N

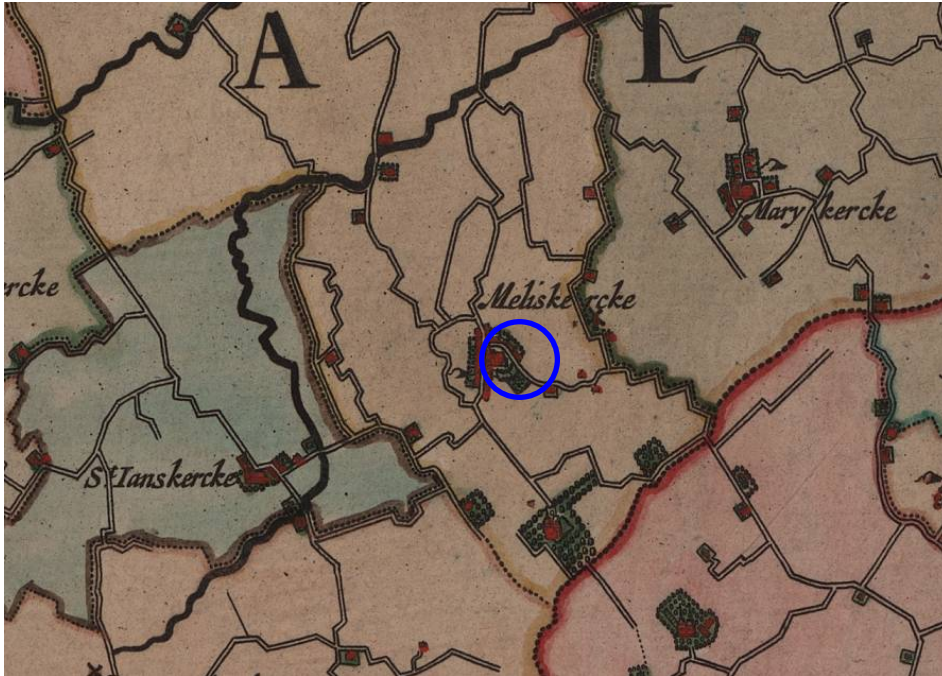
Archis2

rijksdienst voor
archeologie,
cultuurlandschap
en monumenten

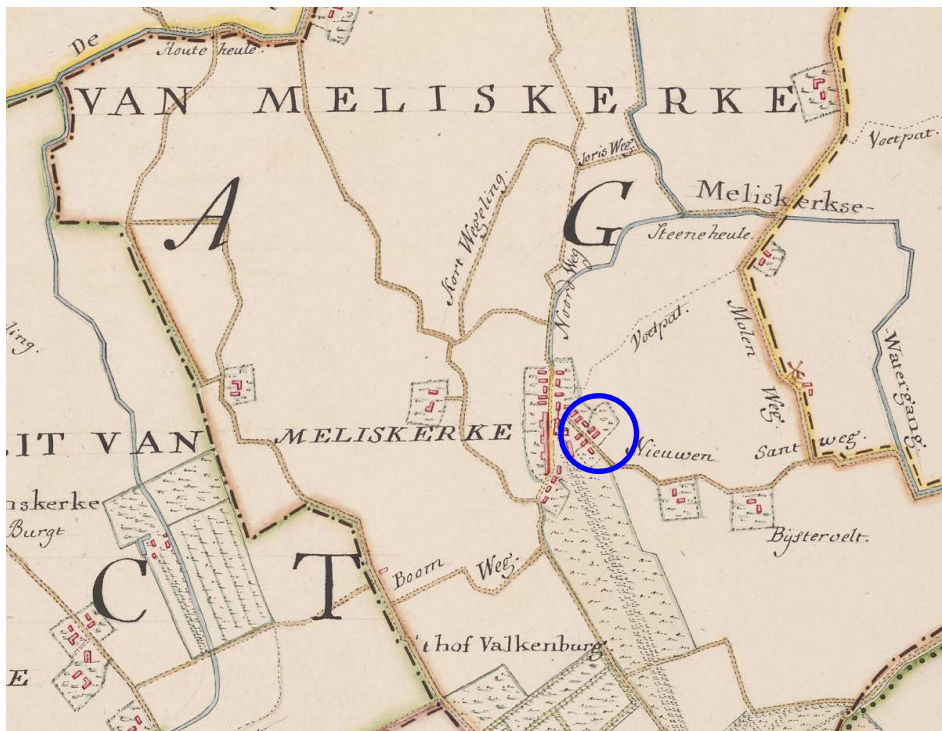

23872 / 392768

Afbeelding 5. Archeologische waarden op de onderzoekslocatie (blauw omcirkeld) en in de omgeving. Bron: Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM)/Archis II.

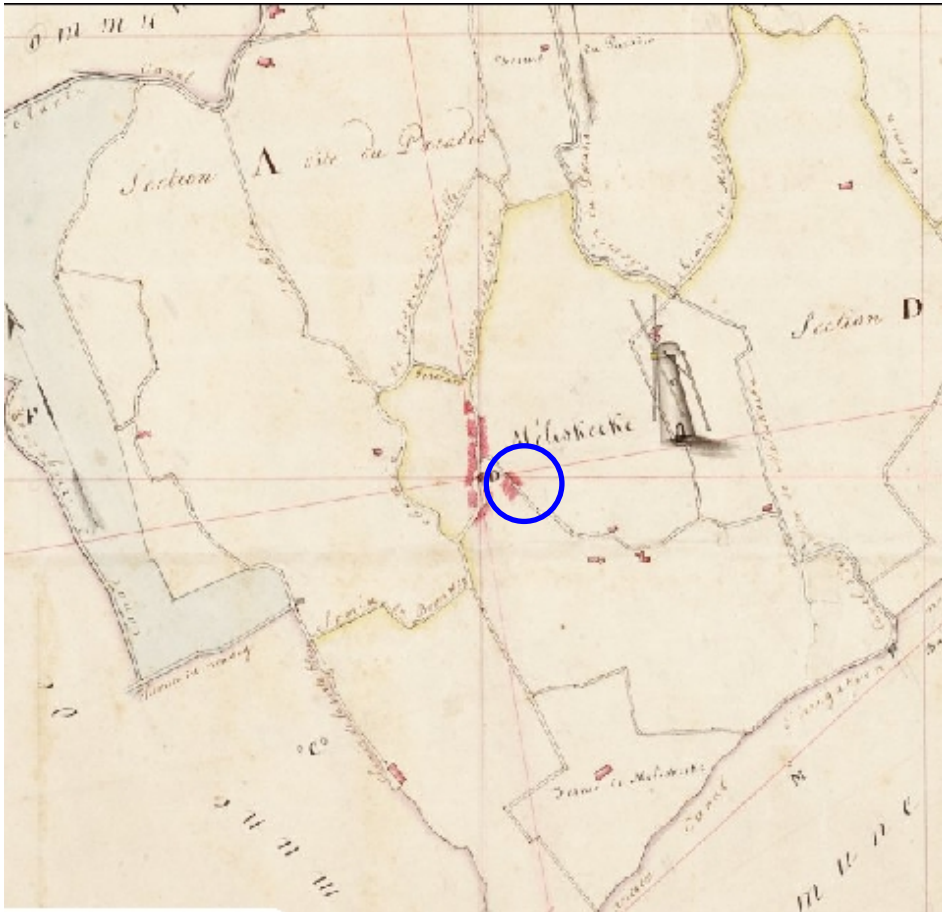

Afbeelding 6. De onderzoekslocatie (blauwe cirkel) op een fragment van een historische kaart uit 1650 (Visser en Roman, circa 1650). Bron: Walcherense Archeologische Dienst.

Afbeelding 7. De onderzoekslocatie (blauwe cirkel) op een fragment van een historische kaart uit 1750 (gebroeders Hattinga, circa 1750). Bron: Walcherense Archeologische Dienst.

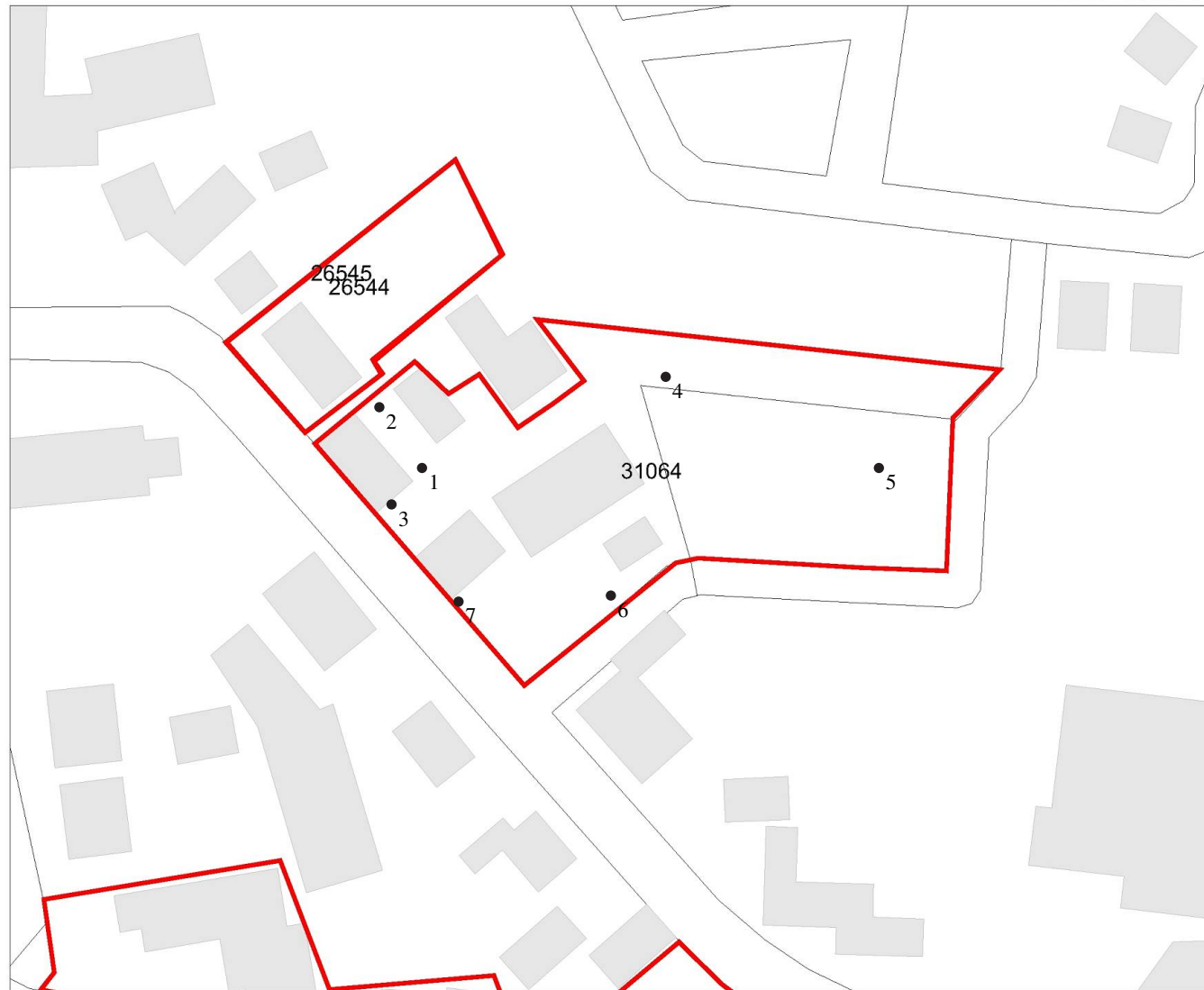
Afbeelding 8. Indicatieve ligging van de onderzoekslocatie (blauw cirkel) op de kadastrale kaart uit 1832. Bron: www.watwaswaar.nl.

Afbeelding 9. Indicatieve ligging van de onderzoekslocatie (blauwe cirkel) op een topografische kaart uit 1900. Bron: www.kich.nl.

16-09-2008

24976 / 393606

24778 / 393444

Legenda

- ONDERZOEKSMELDINGEN
- HUIZEN
- TOP10 ((c)TDN)
- Boring

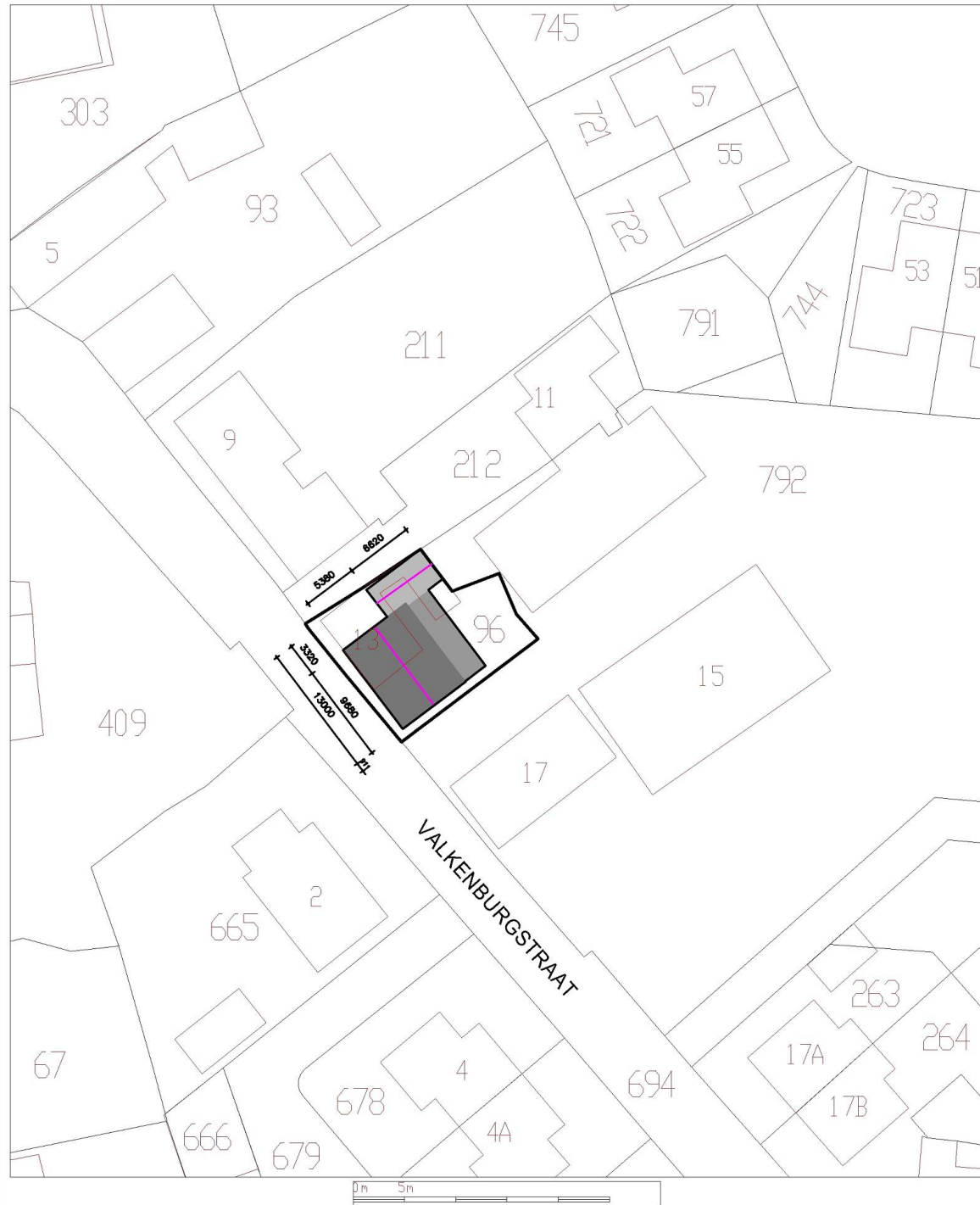
Archis2

rijksdienst voor
archeologie,
cultuurlandschap
en monumenten

Afbeelding 10. Locatie van de boorpunten op de onderzoekslocatie (blauw omlind). Kaart: W.J.F Thijs.

uittreksel kadastrale kaart

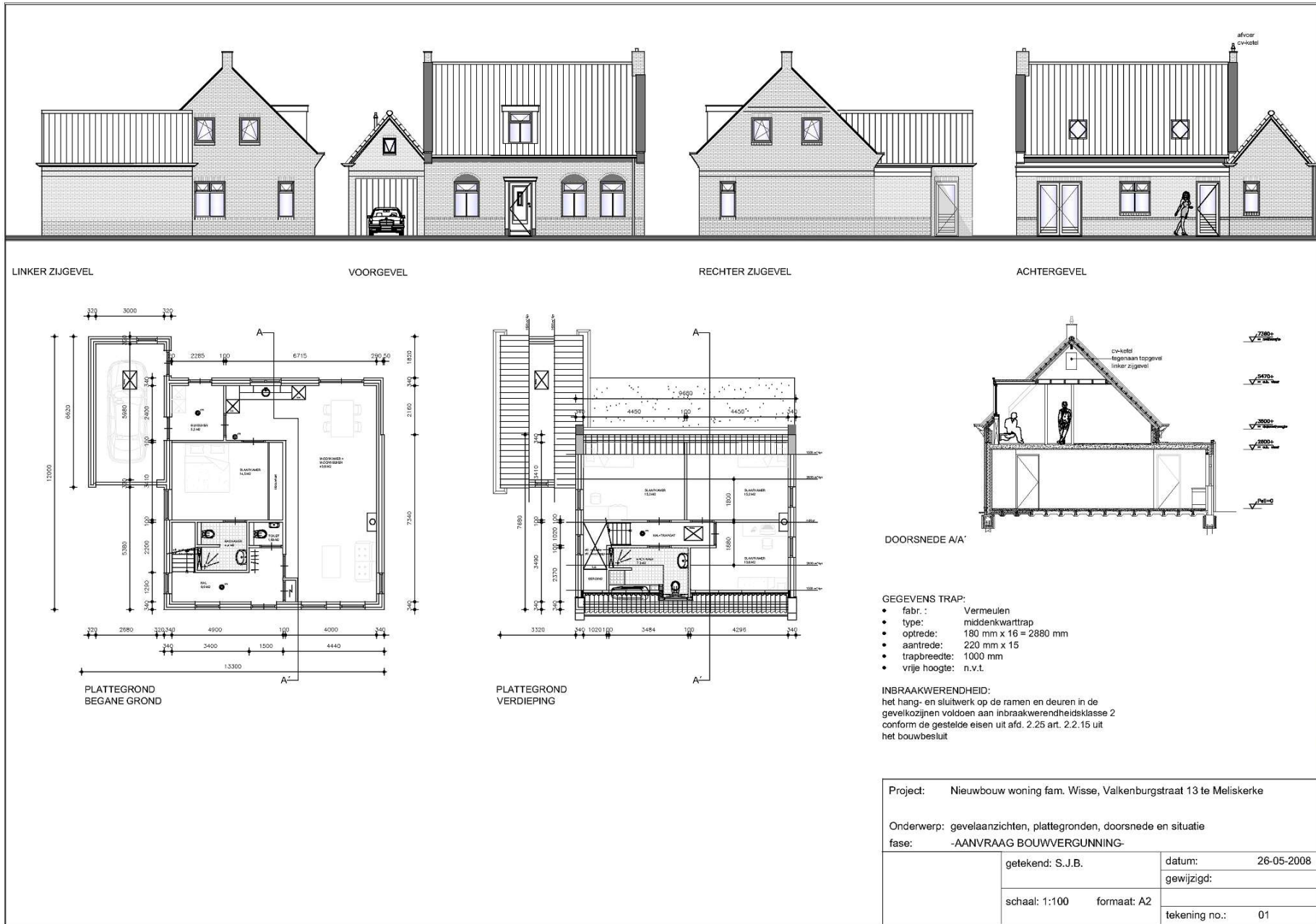

LEGENDA		Schaal 1:500		
96	perceelsnummer	Kadastrale gemeente		Marierkerke
13	huisnummer	Sectie		E
	oude bebouwing	Perceel	643	
	nieuwe bebouwing			
	nokrichting			
	kadastrale grens			

Voor een eensluitend uittreksel, Middelburg 11 december 2007
De bewaarder van het kadastrerende openbare registers

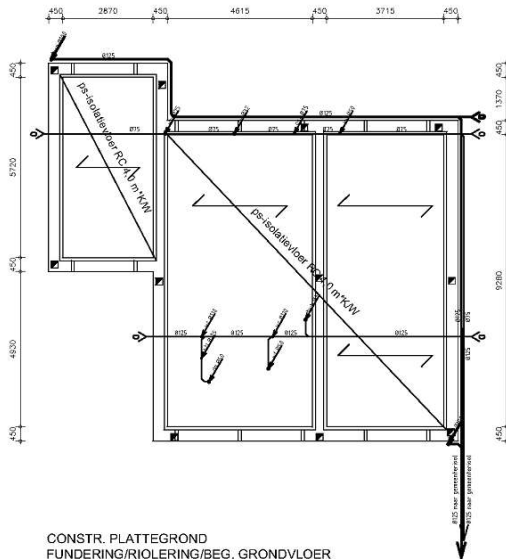
Afbeelding 11. Bouwtekeningen van de toekomstige woning op perceel Valkenburgstraat 13. Bron: Dhr. Brouwer.

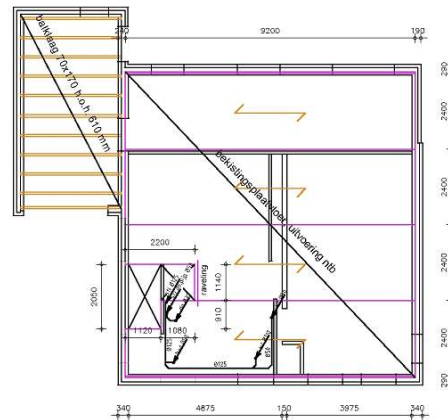
PDF created with pdfactory trial version www.pdfactory.com

Afbeelding 12. Bouwtekeningen van de toekomstige woning op perceel Valkenburgstraat 13. Bron: Dhr. Brouwer.

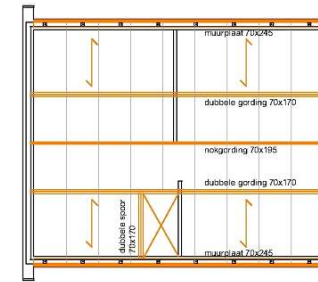
**CONSTR. PLATTEGROND
FUNDERING/RIOLERING/BEG. GRONDVLOER**

- fundering op palen met gewapende funderingsbalken
- plaats, type, aantal en afmetingen palen n.t.b. door constructeur
  - afmetingen funderingsbalken n.t.b. door constructeur
  - riolering uitvoeren als gescheiden stelsel
  - riolering ophangen aan funderingsbalken/vloer
  - voldoende vloerventilatiekokers opnemen t.b.v. vloerventilatie
  - begane grond/vloer opleggen op resolastic

**CONSTR. PLATTEGROND
VERDIEPINGSVLOER/RIOLERING**

- verdiepingsvloer in bekistingplaatvloer (Betonspancon o.d.)
- Dikte, versterkte stroken, plaatwapening, bovenwapening, bijlegwapening e.d. n.t.b. door constructeur
  - riolering gemonteerd op vloer en weg te werken achter resp. toiletres., bad, zijle en leidingschacht
  - standleiding gaat tot bovendaks over in ontluuchtingsleiding Ø32

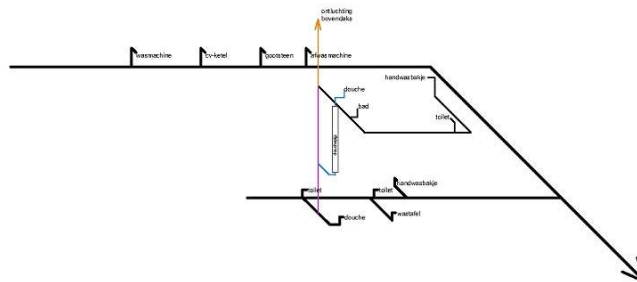

**CONSTR. PLATTEGROND
DAK**

- dakconstructie bestaande uit gordingen/muurplaten met daarop prefab dakelementen RC 3,5 m²*KW
- exacte balkafmetingen, verankeringen e.d. n.t.b. door constructeur
  - gordingen verankerd in kopgevels middels bintankers o.d.
  - muurplaten verankerd d.m.v. muurplaatankers h.o.h. 1200 mm

3D-OPZET VUILWATERRIOLERING

- douche pijp van het merk Technea/Hei-Tech
- douche pijp douche badkamer verdieping weg te werken in leidingschacht achter achterwand douche badkamer begane grond. De douche pijp blijft toegankelijk via een deurtje t.p.v. de trapwand
- de douche pijp wordt voorzien van een controleerbare terugslagklep en afsluiter i.v.m. legionellabesmeting
- ten behoeve van controle van de temperatuur/debiet worden goed afleesbare tussenmeters geplaatst
- douche pijp wordt gebruikt voor het voorverwarmen van het koudwatervoeding van de douchemengkraan
- de ruimte waarin de douche pijp bevindt mag niet warmer dan 20 C worden
- ter plaatse van aansluiting geen 'dode einden'
- de douche pijp/warmtewisselaar wordt niet thermisch geïsoleerd

Project:	Nieuwbouw woning fam. Wisse, Valkenburgstraat 13 te Meliskerke		
Onderwerp:	constructieve plattegronden		
fase:	-AANVRAAG BOUWVERGUNNING-		
	getekend: S.J.B.	datum:	18-08-2008
		gewijzigd:	
	schaal: 1:100	formaat: A2	
		tekening no.:	02

PDF- created with pdfactory trial version www.pdfactory.com

Afbeelding 13. Bouwtekeningen en dimensies funderingen van de toekomstige woning op perceel Valkenburgstraat 13. Bron: Dhr. Brouwer.

Bijlage 1 Boorstaten

Locatiebepaling	geschat, detailkaart 1:500
Referentievlak	Nieuw Amsterdams Peil
Maaiveldhoogtebepaling	geschat, actueel hoogtebestand
Nauwkeurigheid maaiveldhoogte	15 cm

De volgende afkortingen worden in de boorstaten gebruikt.

grondsoort (onderdeel lithologie)		s3	sterk siltig
K	klei	s4	uiterst siltig
Z	zand	z1	zwak zandig
		z3	sterk zandig
bijmengsel (onderdeel lithologie)			
s1	zwak siltig		
s2	matig siltig		

---

boring 1 RD-X: 24.846. RD-Y: 393.530. Maaiveld: 1,15. Boormethode: edelmanboring.

---

diepte lithologie	kleur	grens	
80 Kz3	donker grijsbruin	geleidelijk	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> Terppakket.
85 Kz1	donker grijsbruin	scherp	<i>Archeologische indicatoren:</i> baksteen, veel. <i>Opmerkingen:</i> 1 fragment leisteen.
190 Ks4	donker olijfgrijs	scherp	<i>Vlekken:</i> sterk gevlekt, groen. <i>Consistentie:</i> slap. <i>Archeologische indicatoren:</i> baksteen, weinig. <i>Opmerkingen:</i> Zeer veel fosfaatvlekken.
250 Ks3	grijs	geleidelijk	<i>Archeologische indicatoren:</i> baksteen, spoor.
280 Ks4	grijs	geleidelijk	
350 Ks3	grijs	geleidelijk	<i>Sublagen:</i> zandlagen.
400 Zs1	grijs	beëindigd	<i>Sublagen:</i> kleilagen.

---

boring 2 RD-X: 24.839. RD-Y: 393.540. Maaiveld: 1,10. Boormethode: edelmanboring.

---

diepte lithologie	kleur	grens	
40 Kz3	donker bruin	scherp	<i>Archeologische indicatoren:</i> baksteen, veel. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond. <i>Opmerkingen:</i> Recent boupuin.
60 Zs4	olijfgrijs	scherp	<i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond.
200 Kz1	donker grijsbruin	geleidelijk	<i>Archeologische indicatoren:</i> baksteen, veel. <i>Opmerkingen:</i> Roodbakkend geglazuurd AW op 180.
260 Kz1	donker grijs	scherp	<i>Archeologische indicatoren:</i> baksteen, weinig. <i>Bodemkundige interpretaties:</i> opgebrachte grond.
300 Ks4	grijs	beëindigd	<i>Sublagen:</i> zandlagen.

---

boring 3 RD-X: 24.841. RD-Y: 393.524. Maaiveld: 0,96. Boormethode: edelmanboring.

---

diepte lithologie	kleur	grens	
95 Kz1	donker grijsbruin	scherp	<i>Archeologische indicatoren:</i> baksteen, veel.
175 Kz1	grijs	geleidelijk	<i>Vlekken:</i> matig gevlekt, groen. <i>Archeologische indicatoren:</i> fosfaatvlekken.
200 Ks2	grijs	scherp	
210 Ks1	donker zwartgrijs	geleidelijk	
220 Ks2	grijs	geleidelijk	<i>Archeologische indicatoren:</i> baksteen, weinig.
300 Ks3	grijs	beëindigd	<i>Sublagen:</i> zandlagen.

---

boring 4 RD-X: 24.886. RD-Y: 393.545. Maaiveld: 0,52. Boormethode: edelmanboring.

diepte lithologie	kleur	grens	
40 Kz1	bruingrijs	scherp	Archeologische indicatoren: baksteen, weinig.
85 Kz1	bruingrijs	geleidelijk	Vlekken: licht gevlekt, oranje. Opmerkingen: slootvulling?.
160 Kz1	donker grijsbruin	scherp	Archeologische indicatoren: puin. Opmerkingen: rommelig.
270 Ks3	blauwgrijs	scherp	Vlekken: licht gevlekt, zwart.
300 Ks4	grijs	beëindigd	Sublagen: zandlagen.

boring 5 RD-X: 24.921. RD-Y: 393.530. Maaiveld: 0,45. Boormethode: edelmanboring.

diepte lithologie	kleur	grens	
55 Kz1	donker grijsbruin	scherp	Archeologische indicatoren: baksteen, weinig. Opmerkingen: Baksteen fijn verdeelde kleine stukjes.
100 Ks4	donker bruingrijs	geleidelijk	Vlekken: licht gevlekt, oranje.
180 Ks4	licht grijs	scherp	Vlekken: sterk gevlekt, oranje. Sublagen: zandlagen.
300 Ks3	grijs	beëindigd	Sublagen: zandlagen.

boring 6 RD-X: 24.877. RD-Y: 393.509. Maaiveld: 0,43. Boormethode: edelmanboring.

diepte lithologie	kleur	grens	
65 Kz1	donker grijsbruin	geleidelijk	Archeologische indicatoren: baksteen, weinig.
110 Ks4	donker grijs	scherp	Archeologische indicatoren: baksteen, weinig.
210 Kz1	grijs	geleidelijk	Vlekken: licht gevlekt, oranje.
300 Ks3	donker grijs	beëindigd	Sublagen: zandlagen.

boring 7 RD-X: 24.853. RD-Y: 393.507. Maaiveld: 0,75. Boormethode: edelmanboring.

diepte lithologie	kleur	grens	
90 Kz3	donker grijsbruin	geleidelijk	Archeologische indicatoren: baksteen, weinig. Bodemkundige interpretaties: opgebrachte grond.
165 Kz1	donker bruinzwart	scherp	Archeologische indicatoren: baksteen, weinig.
180 Kz1	grijs	geleidelijk	Vlekken: matig gevlekt, groen. Archeologische indicatoren: fosfaatvlekken. Opmerkingen: Baksteen.
220 Kz1	grijs	geleidelijk	
250 Ks4	grijs	scherp	Archeologische indicatoren: baksteen, spoor. Opmerkingen: Baksteen op 250 cm-mv.
300 Ks3	grijs	beëindigd	Sublagen: zandlagen.

Bijlage 2 Archeologische Waarnemingen

Een uitdraai van de archeologische waarnemingen in de nabijheid van de onderzoekslocatie, zoals weergegeven in bijlage 5. Bron: RACM/Arcis II

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Waarnemingsnr: 31530
Vondstmeldingsnr:
Objectcode: 48AZ-19
Coördinaten: 24680 / 393520
Toponiem: BERGWEG
Plaats: Meliskerke
Gemeente: Veere
Provincie: Zeeland
Vinder/datum: Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek/ 23-10-1989
Invoerder/datum: Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek/ 1989
Beschrijver/datum: Heeringen, van / 1989
Verwerving: Archeologisch: opgraving
Geomorfologie: Onbekend
Grondgebruik: Grasland/weideland
NAP maaiveld: M

Beschrijving

Zie waarn. 19830 voor melding op grond van archief.

Vondsten

Complex: Motte/kasteelheuvel/Miedberg
Cultuur: Niet van toepassing
Aantal: 9999
Toestand: Onbekend
Materiaal: Onbekend
Code algemeen: Onbekend
Code specifiek:
Datering: Middeleeuwen: 450 - 1500 nC - Middeleeuwen: 450 - 1500 nC
Toelichting: afgegraven in 1890

Documentatie

Type: XXX
Beheerder: OLYSLAGER, C.; NACHTEGAALLAAN 13, BUSSUM
Toelichting:

Collectie

Beheerder	Toelichting
Onbekend	Niets ingevuld

Literatuur:

R.M.VAN HEERINGEN
Archeologische Kroniek van Zeeland 1989: Mariekerke-Meliskerke (p. 108)
Archief. Mededelingen v/h Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen
1989 1990

R.M.VAN HEERINGEN
Mariekerke (p. 164-165)
Jaarverslag van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek
1989 1990

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Waarnemingsnr: 19830
Vondstmeldingsnr:
Objectcode: 48AZ-19
Coördinaten: 24680 / 393520
Toponiem: MELISKERKE
Plaats: Meliskerke
Gemeente: Veere
Provincie: Zeeland
Vinder/datum: Onbekend / 9999
Invoerder/datum: Particulier / 1985
Beschrijver/datum: Heeringen, van / 01-01-9999
Verwerving: Indirect: archief
Geomorfologie: Onbekend
Grondgebruik: Onbekend
NAP maaiveld: M

Beschrijving

AD 124 NIET MEER BESTAAND.RCC: DOCUMENTATIERCC: MAN,JCDE 1888 NR.32

Vondsten

Complex: Motte/kasteelheuvel/Miedberg
Cultuur: Niet van toepassing
Aantal: 1
Toestand: N.v.t.
Materiaal: Niet van toepassing
Code algemeen: Ophoging, kunstmatig
Code specifiek:
Datering: Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC - Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
Toelichting:

Documentatie

Collectie

Beheerder Toelichting

Literatuur:

MAN, J.C. DE

Vluchtbergen in Walcheren
1888

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Waarnemingsnr: 403475
Vondstmeldingsnr: 401607
Objectcode: 48AZ-136
Coördinaten: 24862 / 393424
Toponiem: Valkenburgstraat
Plaats: Meliskerke
Gemeente: Veere
Provincie: Zeeland
Vinder/datum: van Dasselaar / 27-02-2002
Invoerder/datum: Besuijen / 11-01-2006
Beschrijver/datum: Besuijen / 11-01-2006
Verwerving: Archeologisch: begeleiding
Geomorfologie: Kwelder/getijafzettingenvlakte
Grondgebruik: Bebouwing/erf/weg/kerkhof
NAP maaiveld: M

Beschrijving

Op 27 februari 2002 zijn in Meliskerke op de locatie Valkenburgstraat 10 sloopwerkzaamheden uitgevoerd ten behoeve van het bouwrijp maken van het terrein van de BOAZ School. Omdat archeologisch waardevolle overblijfselen in de bodem bij deze werkzaamheden verstoord zouden worden en behoud in situ (behoud in de bodem zonder verdere aantasting) geen optie was, zijn de werken archeologisch begeleid. De begeleiding is uitgevoerd door Archeomedia BV in opdracht van de gemeente Veere. Op basis van eerder archeologisch onderzoek op de locatie (Verkenkend archeologisch bodemonderzoek, ArcheoMedia nr. A01-242.Z) werd de aanwezigheid van archeologische resten vanaf late middeleeuwen tot en met de Nieuwe tijd verondersteld.

Uit het reeds eerder uitgevoerde verkennend archeologische bodemonderzoek is geconcludeerd dat veen in de onderliggende lagen niet aanwezig is. De onderzoekslocatie bevindt zich direct op een oude stroomrug (Duinkerke II, 250-600 na Chr.). Eventueel aanwezige grondsporen kunnen gedateerd worden na 600 na Chr. Oudere resten zijn waarschijnlijk door Duinkerke II-afzettingen verspoeld. In één boring van het verkennend booronderzoek is op een diepte van 0,9-1,1 m -mv wat verbrande leem en enige ijzerresten aangetroffen. Deze archeologische indicatoren zijn niet nader te dateren dan ergens tussen 600 en 1850 na Chr. Een andere boring stuitte op een fundering en puin. Vermoedelijk gaat het hier om resten van bebouwing daterend uit de Nieuwe Tijd (18e/19e eeuw).

De onderzoekslocatie is onder te verdelen in drie deellocaties:

Deellocatie A is het oostelijk deel van het terrein van de school. Bij de profielopnames van dit gedeelte van het terrein zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. De fundamenten van de school stonden hier op een schone roesthoudende kleilaag. Dit deel van de school stamt uit de jaren 30. Er bevonden zich hier geen kruipruimtes, waardoor de verstoring ter plaatse van de school ondiep is.

Ten westen van locatie A ligt deellocatie B. Ook hier zijn twee profielopnames uitgevoerd, aan de weerszijden van het voormalige schoolgebouw. Hierbij is een aantal archeologische indicatoren waargenomen. Op een schone kleilaag bevindt zich plaatselijk een matig tot sterk houtskoolhoudende laag. Hierboven bevindt zich een laag waarin redelijk veel archeologisch vondstmateriaal wordt aangetroffen. Het betreft grijsbakkend aardewerk, vroeg roodbakkend aardewerk, verbrand leem en botmateriaal (een runderkoot en enkele onbepaalde fragmenten). Door de hele laag heen komt ook baksteen voor. De datering van deze vondsten is 13e-14e eeuw. Grondsporen die wijzen op bewoning, zoals als greppels of paalsporen zijn in de verschillende profielen niet waargenomen. Deze lagen worden geïnterpreteerd als akkerlagen, wellicht afvallagen. Wellicht is het vondstmateriaal afkomstig uit het dorp Meliskerke, misschien van een nabijgelegen boerderij. De oude school heeft hier kruipruimtes gehad. De verstoring die hierdoor is opgetreden is dieper dan het niveau van de archeologisch verdachte lagen (ca 130-150 cm onder het maaiveld). Eventueel onder de school zelf aanwezige archeologische resten zijn bij de aanleg van de kruipruimtes reeds verdwenen.

Verder westelijk ligt deellocatie C. De bodemopbouw verschilt hier van de rest van het terrein. De manier van slopen was vrij grof, opzetstukken van de in de grond aanwezige heipalen werden met de kraan uitgegraven. Op dit deel van de onderzoekslocatie was het niet mogelijk een diep profiel te verkrijgen. Een aantal extra boringen ter plaatse wijst uit dat zich hier vermoedelijk een gedichte sloot (of geul?) bevindt. Hierin is op een diepte van 170 cm onder het maaiveld roodbakkend

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

aardewerk aangetroffen dat dateert uit ca. 14e-15e eeuw. Ook hier heeft het schoolgebouw kruipruimtes gehad. De verstoring van het terrein heeft plaatsgevonden tot ca. 130 cm onder het maaiveld. Daaronder is de bodem ongestoord, behalve op plaatsen waar oude betonnen opzetstukken van heipalen zijn verwijderd. Dit betekent dat de als sloot/geulvulling geïnterpreteerde lagen nog grotendeels onverstoord in de bodem aanwezig zijn.

Vondsten

Complex:	Onbekend
Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	7
Toestand:	Fragment
Materiaal:	Keramik
Code algemeen:	Hutteleem/verbrande leem
Code specifiek:	
Datering:	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC - Nieuwe tijd: 1500 - 1950
Toelichting:	
Complex:	Onbekend
Cultuur:	Niet van toepassing
Aantal:	1
Toestand:	Compleet
Materiaal:	Bot, dierlijk
Code algemeen:	Bot
Code specifiek:	rund
Datering:	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC - Nieuwe tijd: 1500 - 1950
Toelichting:	1 kootje

Uitgebreide Rapportage Waarnemingen

Complex: Onbekend
Cultuur: Niet van toepassing
Aantal: 6
Toestand: Fragment
Materiaal: Keramiek
Code algemeen: Onbekend
Code specifiek:
Datering: Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC - Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
Toelichting: Het bij de archeologische begeleiding aangetroffen aardewerk betreft roodbakkend (13e-16e eeuw), grijsbakkend (13e/14e eeuw) en witbakkend met geel-groen glazuur (17e-18e eeuw). Exacte datering is vanwege de kleine scherven niet mogelijk.

Documentatie

Type: RAP
Beheerder: Amicon/Archeomedia
Toelichting: RAPPORT A02-029-Z
Archeologische begeleiding Valkenburgstraat 10 (BOAZ School) te Meliskerke

Collectie

Beheerder Toelichting
Provinciaal Depot voor Bodemvondsten : De vondsten zullen na afronding van het onderzoek aan het depot worden aangeleverd

Literatuur:

Besuijen, G.P.A. en M. van Dasselaar

Amicon/Archeomedia-rapport
2006

Bijlage 3 Archeologische Monumenten

Een uitdraai van de archeologische monumenten in de nabijheid van de onderzoekslocatie, zoals weergegeven in bijlage 5. Bron: RACM/Arcis II

Uitgebreide Rapportage Monumenten

Monumentnr: 13426 Oppervlakte: 109.494 m2
CMA-nr: 65C - 018
Status: Terrein van hoge archeologische waarde
Toponiem: Meliskerke
Plaats: Meliskerke
Gemeente: Veere
Provincie: Zeeland
Coördinaten: 24776 / 393470
Terreinbeheerder: Onbekend
Rijksmonumentennr.:
Gemeentenr.:
Kadasterregistratienr.:
Kadasterdeel_nr.:

Complexen

Complextypen	Begindatering	Einddatering
Nederzetting, onbepaald	LME	NT

Beschrijving

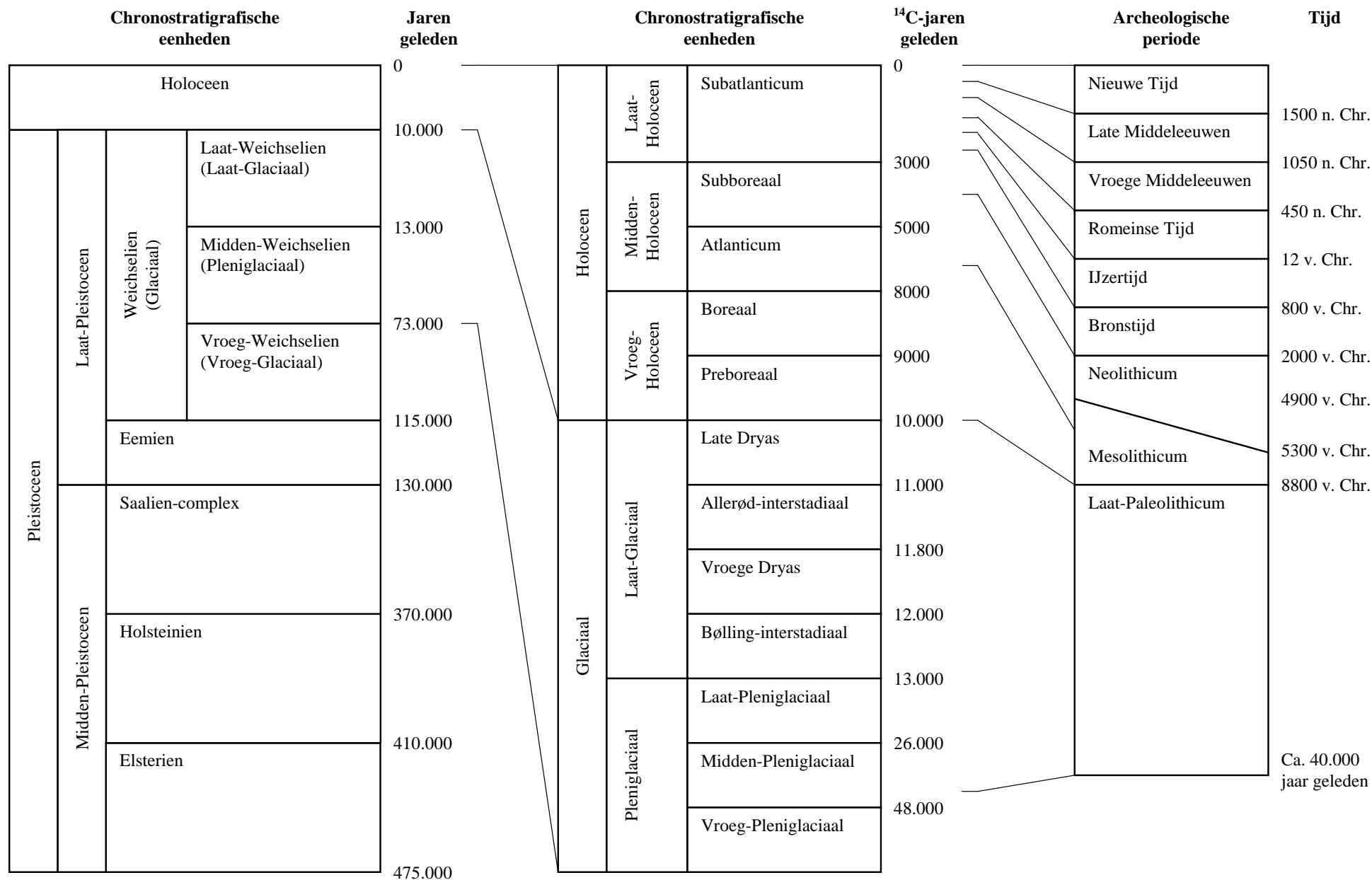
Oude dorpskern van Meliskerke.

Meliskerke is een kerkringdorp. Het heette naar verluidt eerst Hugenkerk en later Meilofskerke (en vergelijkbare oude schrijfwijzen). De bestaande kerk dateert van omstreeks 1400.

Documentatie

Literatuur

Bijlage 4. Een overzicht van geologische (chronostratigrafische) en archeologische periodes. Door: A.J. Wullink. Gebaseerd op: Brandt et al. 1992; De Mulder et al. 2003; Berendsen 2004.